

13. Джужа О. М. Злочинець або особа, яка вчинила злочин (порівняльний аналіз) / О. М. Джужа, С. В. Горлач // Науковий вісник Нац. акад. внутр. справ. – 2014. – № 2 (91). – С. 15–21.

14. Горлач С. В. Віктимологічна профілактика у запобіганні вбивств, що вчиняються неповнолітніми [Електронний ресурс] / С. В. Горлач // Юридичний науковий електронний журнал. – 2014. – № 5. – С.98–100. – Режим доступу : <http://www.lsej.org/>

15. Мельниченко О.П. Организация борьбы с безнадзорностью и правонарушениями несовершеннолетних на железнодорожном транспорте. – М., 1982. – С. 34.

Горлач С. В. Индивидуально-профилактические меры по предотвращению умышленных убийств, совершаемых несовершеннолетними. Рассмотрены вопросы индивидуально-профилактических основ предотвращения насильственных преступлений, а также виктимологической профилактики умышленных убийств, совершаемых несовершеннолетними. Виктимологическая профилактика, как и традиционная криминологическая профилактика, ориентированная на преступника, разделена на общую и индивидуальную. Разработаны воспитательные меры в отношении конкретных лиц с повышенной виктимностью.

Ключевые слова: индивидуальные меры предупреждения, виктимологическая профилактика, несовершеннолетние, умышленные убийства, жертва, преступление, органы внутренних дел.

Gorlach S. V. Individually and preventive measures to prevent intentional homicide committed by minors. The article deals with the individual care basics of preventing violent crime and prevention victimological murders committed by juveniles. Victimological prevention, as well as traditional criminological prevention-oriented offender, divided by the total and individual. The author has found factors that determine the criminal and other wrongful act and proposed measures to eliminate them, and develop educational measures to specific individuals with high victimity.

It has been concluded that individual prevention of criminal behavior – is the work of public and private (self-organized) bodies, organizations and their representatives to identify people who can be expected to commit offenses and implementing them and their surrounding micro-environment a positive social impact of the correction.

Keywords: individual prevention, prevention victimological, minors, murder victim, crime, internal affairs bodies.

Надійшла до редакції 23.12.2014

Громов О. Б.

здобувач

(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 343.8

РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ ЗМІСТУ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ УКРАЇНИ

Розглянуто найбільш актуальні питання, пов'язані з участю громадськості у контролі за дотриманням прав засуджених у виправних колоніях України, визначено проблеми та розроблено науково обґрунтовані шляхи їхнього вирішення організаційно-правовими формами і засобами.

Ключові слова: контроль, громадськість, засуджений до позбавлення волі, виправна колонія, громадський контроль, право засудженого, організаційно-правові форми і засоби.

Постановка проблеми. Відповідно до вимог ч. 1 ст. 25 Кримінально-виконавчого кодексу (далі – КВК) України в редакції Закону № 1186-VII від 8 квітня 2014 р. [1] об'єднання громадян та засоби масової інформації, релігійні та благодійні організації, окремі особи в порядку, встановленому цим Кодексом і законами України, можуть надавати допомогу органам та установам виконання покарань (УВП) у виправленні засуджених і проведенні соціально-виховної роботи.

Як свідчить практика [2, с. 120-171] та численні результати наукових досліджень [3, с. 165-174], на цьому шляху виникає низка суттєвих проблем, без вирішення яких неможливо підвищити рівень та ефективність зазначеного виду суспільної діяльності. Йдеться, зокрема, про: відсутність у чинному кримінально-виконавчому законодавстві України реальних правових механізмів і гарантій реалізації громадськістю своїх повноважень у сфері виконання покарань, а також формалізм та непрофесіоналізм при здійсненні громадського контролю. При цьому, незважаючи на вагомий науковий результат з означеної проблематики [4], персонал органів та УВП досі певною мірою їх ігнорує та не використовує у практичній діяльності, а подекуди чинить різноманітні перешкоди для громадськості у виконанні контрольних функцій.

З огляду на це **метою** статті є розгляд найбільш актуальних питань, що пов'язані з участю громадськості у контролі за дотриманням прав засуджених у виправних колоніях України, та розроблення шляхів їхнього вирішення організаційно-правовими формами і засобами.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Вивчення наукової літератури показало, що дослідженням даної тематики займаються такі науковці, як В.А. Бадира, О.В. Беца, І.Г. Богатирьов, В.В. Василевич, О.М. Джужа, Т.А. Денисова, С.Ф. Денисов, А.В. Кирилюк, О.Г. Колб, В.І. Кривуша, В.О. Меркулова, В.М. Синьов, А.Х. Степанюк, В.М. Трубников, І.С. Яковець, М.С. Яцишин та ін. Однак питання громадського контролю у механізмі нагляду за дотриманням прав засуджених до позбавлення волі у сучасних умовах вивчено недостатньо, що й стало додатковим аргументом при виборі теми цієї наукової розробки.

Виклад основного матеріалу. Визначивши у ст. 1 Конституції положення про те, що наша країна є демократичною та соціальною державою, Україна априорі (від лат. *apriori*, букв.: «з попереднього» – незалежно від досвіду; без перевірки; наперед) [5, с. 63] обумовила один із елементів змісту своєї як зовнішньої, так і внутрішньої політики, а саме: необхідність залучення до її реалізації можливостей суспільства та його різноманітних інститутів. Особливо актуальним це завдання стає при формуванні кримінально-виконавчих засад діяльності громадськості, виходячи з того, що діяльність з виконання кримінальних покарань, як зауважив А.Х. Степанюк, посідає значне місце у справі реалізації державної кримінальної політики [6, с. 52]. Проте реалії сьогодення є такими, що основний тягар у галузі боротьби зі злочинністю на цій стадії несуть тільки органи та установи виконання покарань. У той самий час безсистемність, а подекуди хаотичність впливу різноманіт-

них громадських формувань на процеси виконання покарань не тільки знижують ефективність діяльності у цьому напрямку в цілому, але й нівелюють величезні потенційні ресурси суспільства, які можна було б спрямувати на гуманізацію кримінально-виконавчої діяльності в Україні. Як у зв'язку з цим зазначено у п. 61 Мінімальних стандартних правил поводження із засудженими, слід всюди, де це можливо, заохочувати громадські організації до співробітництва з персоналом закладів з метою повернення в'язнів до життя в суспільстві [7, с. 68]. І хоча в науці зазначена проблема є постійним об'єктом та предметом вивчення, разом з тим, у контексті змісту кримінально-виконавчої діяльності, роль громадськості у її формуванні та реалізації досліджено не повною мірою, що й визначило вибір даної тематики.

Загальновідомо, що одним із засобів вираження будь-якої політики є право. Як з цього приводу зазначає Д. А. Шестаков, право є вищим за людські установки, державу і закон [8, с. 6]. З іншого боку, як небезпідставно вважають інші вчені, в основі формування і розвитку правової системи держави, різних галузей законодавства, правових форм і напрямків її діяльності лежить політика, що відображає принципи, стратегію, основні напрямки і форми досягнення соціальних цілей, які ставлять перед собою суспільство, його політичні й владні структури [9, с. 3].

Як показав аналіз правових джерел, роль та місце громадськості як суб'єкта формування та реалізації кримінально-виконавчої політики та кримінально-виконавчих правових відносин закріплені у кримінально-виконавчому законодавстві України та в міжнародно-правових актах, згоду на які дала Верховна Рада України. Зокрема, одним із завдань, що зазначені в ч. 2 ст. 1 КВК „Мета і завдання кримінально-виконавчого законодавства України”, є участь громадськості у нагляді та контролі за виконанням кримінальних покарань [10]. Крім цього, до принципів кримінально-виконавчого законодавства, виконання і відбування покарань (ст. 5 КВК) відноситься участь громадськості в передбачених законом випадках у діяльності органів і установ виконання покарань. Громадський вплив є також одним із основних засобів виправлення та ресоціалізації засуджених (ст. 6 КВК).

Таким чином, здавалося б, у нормах права чітко виражений зміст кримінально-виконавчої політики України у цьому напрямку. Питання тільки у тому, як найбільш ефективно використати законодавчі можливості та максимальну потенційну силу громадських інституцій. Проте аналіз чинного кримінально-виконавчого законодавства України свідчить, що реальних механізмів участі громадськості у виправно-ресоціалізаційному процесі досі не створено. У той самий час, як зазначив Г.О. Радов, природа не терпить пустоти: якщо в соціумі немає інститутів громадянського суспільства, які виникли самостійно, їх місце обов'язково займуть представники влади і стануть від імені громадськості вирішувати за суспільство так, як вигідно їм. Тюремна система без громадських організацій не обійдеться. А тому ми сьогодні не тільки можемо, ми зобов'язані сприяти появі таких організацій як необхідній умові, що забезпечить якісне функціонування нашої системи. Це є категоричним ім-

перативом, і будь-які спроби блокувати участь громадянського суспільства в діяльності установ виконання покарань неминуче призведуть до краху системи, підштовхнуть її до стану, відомого для нас як ГУЛАГ [11, с. 12].

Як показали результати вивчення практики діяльності цих суб'єктів, у цілому причини такого положення справ щодо участі громадськості у реалізації кримінально-виконавчої політики України лежать у таких площинах:

а) незважаючи на щорічне кількісне збільшення числа зареєстрованих громадських організацій, як у суспільстві, так й у сфері виконання кримінальних покарань відсутня чітка структуризація громадських інститутів, їх соціальна спрямованість на вирішення існуючих проблем, завдань тощо. Так, аналіз статутів більше 100 громадських об'єднань, офіційно визнаних на території Волині, засвідчив, що лише одне із них – фонд „Софія” – частково зорієнтоване на надання матеріально-технічної допомоги для засуджених, які відбувають покарання у виді позбавлення волі. Проте і ця громадська інституція не передбачає таких функцій, як нагляд за особами, умовно-достроково звільненими від відбування покарання, засудженими, щодо яких застосовано ст. 75 КК України (випробування), тощо. Аналогічна ситуація має місце й в інших областях України, де проводилось дослідження (Рівненській, Черкаській, Львівській, Тернопільській, Хмельницькій);

б) порушуючи принцип верховенства права, закріплений у ст. 8 Конституції, нормативно-правові акти Державної пенітенціарної служби (ДПтС) України безпідставно звужують права громадських формувань на участь у передбачених законом випадках у діяльності органів і установ виконання покарань, зводячи її в основному до надання допомоги засудженим з питань продовольчого, комунально-побутового тощо характеру. Як з цього приводу зазначив Г.О. Радов, наша тюремна система стала заручницею змін, які відбуваються в державі. Вона продовжує працювати у попередньому ритмі, в попередньому режимі, спираючись на застарілу ідеологію і ті схеми управління, які не вписуються у зміни, що відбуваються [12, с. 14].

Прикладом правового „волюнтаризму”, зокрема, є Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань [13], інші нормативні джерела ДПтС України, що вводять низку правообмежень для представників громадських організацій, які відвідують установи виконання покарань: огляд їх особистих речей та особистий огляд цих осіб без передбачених КПК України процедур; відвідування колоній тільки за спеціальним дозволом територіального управління ДПтС, хоча ст. 24 КВК дає право здійснювати такі дії і для адміністрації кримінально-виконавчої установи, тощо;

в) належна власна правова база, що регулює відносини між органами і установами виконання покарань та громадськими інституціями (відсутність договорів, угод, спільних програм, концепцій тощо). Винятком є хіба що угода ДПтС України та Української Православної Церкви від 25.11.1999 [14, с. 29-30].

Така практика веде до безособовості діяльності громадських організацій та відсутності будь-якої відповідальності за її результати. Зокрема, як показало її вивчення, ні органи дізнання та досудового слідства, ні прокурор або

суд у процесуальних документах реагування на виявлені причини й умови злочину (ст. 23-2 КПК України 1960 р.) про ці суб'єкти реалізації кримінально-виконавчої політики ніколи не згадували (щодо повторної та рецидивної злочинності, питань умовно-дострокового звільнення від відбування покарання та заміни його більш м'яким тощо).

У наукових джерелах відзначаються й інші обставини, що негативно впливають на стан участі громадськості у формуванні та реалізації кримінально-виконавчої політики України, а саме:

– відсутність традицій здійснення громадського контролю за діяльністю органів і установ виконання покарань [15, с. 3];

– низька питома вага вітчизняних громадських організацій у структурі зазначених інституцій, більшість із яких є іноземними [16, с. 29];

– ідеальне уявлення про ефективність зарубіжного досвіду з цих питань [17, с. 12];

– державна та суспільна думка ще не мають адекватної позиції щодо соціально-правової участі інститутів громадського суспільства в діяльності органів і установ виконання покарань [18, с. 125];

– неналежний досвід роботи у громадських формуваннях осіб, задіяних в їх діяльності [19, с. 3], тощо.

Звичайно, що за такої ситуації досить складно ефективно та цілеспрямовано реалізовувати основні завдання і принципи кримінально-виконавчої політики та досягати її мети.

Висновки. Отже, для підвищення рівня діяльності громадськості у формуванні та реалізації зазначеного виду державної політики слід здійснити такі заходи:

1) доповнити КВК України главою 4-1 „Участь громадськості у виправленні і ресоціалізації засуджених”, систематизувавши у ній всі норми, що регулюють питання діяльності громадських формувань у сфері виконання кримінальних покарань.

Необхідність у здійсненні таких видозмін обумовлена тим, що всі визначені у ст. 6 КВК основні засоби виправлення та ресоціалізації засуджених, окрім зазначених, згруповані в однорідні інститути права [20, с. 385-386], що значно спрощує можливості різних суб'єктів у ході їх правозастосування, а також є об'єктивною потребою у реалізації вимог ст. 1 Конституції України щодо побудови демократичної та соціальної держави у нашій країні (як елемент змісту внутрішньої політики держави);

2) у ч. 2 ст. 25 КВК термін „контроль” замінити на словосполучення „мають право здійснювати нагляд за поведінкою цих осіб поряд з контролем, що організується відповідними державними органами.”

Якщо виходити з буквального розуміння змісту слова „контроль”, то це перевірка, облік діяльності кого-, чого-небудь, нагляд за кимось, чимось [21, с. 294]. Водночас термін „нагляд” означає „пильнувати, слідкувати за ким-, чим-небудь для забезпечення порядку” [22, с. 258], а отже, не є тотожним за змістом поняттю „контроль”;

3) для приведення діяльності громадських формувань у відповідність до

вимог Положення про спостережні комісії [23] внести зміни у ст. 154 КВК, доповнивши частину третю реченням такого змісту: „Подання про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання та його заміну більш м'яким адміністрація органу та установи виконання покарань в обов'язковому порядку погоджує зі Спостережною комісією”;

4) більш широко та ефективно використовувати у реформуванні змісту діяльності громадських організацій у сфері виконання кримінальних покарань позитивний зарубіжний досвід, у тому числі рекомендації, що викладені у міжнародно-правових актах, щодо:

— залучення громадськості до програм із запобігання злочинам на місцевому рівні (п. 17 Рекомендації Ради Європи № (2000) 22 від 29.09.2000) [24, с. 54];

— застосування до правопорушників заходів примусу силами громадськості, уникаючи, наскільки це можливо, проведення формального розгляду чи суду, відповідно до правових гарантій і закону (п. 2.5 Додатку до „Токійських правил”) [25, с. 50];

— створення у кожній країні неурядових організацій, що займаються питаннями захисту прав засуджених, надання їм допомоги тощо [26, с. 57], а також здійснення контролю за громадянами (первинного та вторинного) з боку громадських формувань замість державного з метою раннього запобігання злочинності (у вигляді зауваження, стримування від протиправної поведінки тощо) [27, с. 58].

Для приведення у відповідність до чинного кримінально-процесуального законодавства України положень Постанови Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 року № 2 „Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким» слід доповнити пункти 8 та 20 словосполученням «та спостережною комісією чи Службою у справах дітей» [28].

Бібліографічні посилання

1. Кримінально-виконавчий кодекс України: прийнятий Верховною Радою України 11 липня 2003 року // ВВР України. – 2004. – № 3-4. – Ст. 21.
2. Кримінологічні засади запобігання злочинам в установах виконання покарань України (пенітенціарна кримінологія) : посібн. / за ред. О. М. Джужі. – К. : НАВС, 2013. – 620 с.
3. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань : монографія / І. С. Яковець. – Х. : Право, 2013. – 392 с.
4. Посібник для спостережних комісій України : посібник / І. Яковець, С. Шимоволос, А. Мар'яновський та ін. – М. : PRI, 2007. – 196 с.
5. Словник іншомовних слів / за ред. О. С. Мельничука. – К. : ГРУРЕ, 1977. – 775 с.
6. Кримінально-виконавчий кодекс України : наук.-практ. комент. / А. Х. Степанюк, І. С. Яковець ; за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х. : Юрінком Інтер, 2005. – 560 с.
7. Мінімальні стандартні правила поводження із засудженими // Права людини і професійні стандарти для працівників пенітенціарної системи в документах міжнародних організацій. – К. : Сфера, 2002. – С. 61-76.
8. Преступность среди социальных подсистем. Новая концепция и отрасли криминологии / под ред. Д. А. Шестакова. – СПб. : Юрид. центр Пресс, 2003. – 353 с.
9. Кримінально-виконавче право : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за

ред. А. Х. Степанюка. – Х. : Право, 2006. – 256 с.

10. Кримінально-виконавчий кодекс України : офіційне видання. – К. : Атіка, 2014. – 88 с.
11. *Радов Г.* Правовые основы участия институтов гражданского общества в деятельности учреждений уголовно-исполнительной системы Украины / Г. Радов // Тюрма и общество : материалы семинара для персонала учреждений по исполнению наказаний Донецкой области. – Донецк : Донецкий Мемориал, 2000. – С. 5-13.
12. *Радов Г.* Персонал и взаимодействие тюрьмы и общества / Г. Радов // Тюрма и общество : материалы семинара для персонала учреждений по исполнению наказаний Донецкой области. – Донецк : Донецкий Мемориал, 2000. – С. 14-28.
13. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : із змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kvs.gov.ua>.
14. Угода про співробітництво Української Православної Церкви та Державного департаменту України з питань виконання покарань від 25 листопада 1999 р. // Оперативно-службова та виробничо-господарська діяльність органів і установ виконання покарань України у 1999 р. : інформ. бюлетень // Держ. департамент України з питань виконання покарань, 2000. – № 4. – С. 29-30.
15. *Букалов О.* Громадський контроль в пенітенціарній системі України / О. Букалов // Аспект : інформ. бюлетень. – Донецьк : Донецький Меморіал, 2006. – № 1 (16). – С. 3-5.
16. *Сухоруков А.* Правозащитные организации: союзники или оппоненты // Тюрма и общество. – Донецк : Донецкий Мемориал, 2000. – С. 28-30.
17. *Хуторская Н.* Частные тюрьмы // Аспект : інформ. бюлетень. – Донецьк : Донецький Меморіал, 2001. – № 4 (5). – С. 11-12.
18. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 448 с.
19. Методичні рекомендації для Спостережних комісій з практичного застосування чинного законодавства / за заг. ред. І. С. Яковець. – Донецьк : Донецький Меморіал, 2006. – 112 с.
20. *Кельман М. С., Мурашин О. Г.* Загальна теорія держави та права : підручник / Кельман М. С., Мурашин О. Г., Хома Н. М. – Львів : Новий Світ, 2003. – 584 с.
21. Великий тлумачний словник української мови / упоряд. Т. В. Ковальова. – Х. : Фоліо, 2005. – 767 с.
22. *Івченко А.* Тлумачний словник української мови / А. Івченко. – 10-те вид., випр. – Х. : Фоліо, 2006. – 540 с.
23. Про затвердження Положення про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах : постанова Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2004 р. № 429 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 905.
24. Об усовершенствовании применения Европейских правил относительно общественных санкций и мер воздействия : рекомендация Совета Европы № (2000) 22 от 29 сентября 2000 г. // Аспект : інформ. бюлетень. – Донецьк : Донецький Меморіал, 2001. – № 4 (5). – С. 52-55.
25. Об утверждении Минимальных стандартных правил ООН в отношении мер, не связанных с тюремным заключением (Токийские правила) : Резолюция Генеральной Ассамблеи ООН № 45/110 от 14.12.2002 // Права людини і професійні стандарти для працівників пенітенціарної системи в документах міжнародних організацій. – К. : Сфера, 2002. – С. 53-61.
26. *Стерн В.* Тюремное реформирование и НПО / В. Стерн // Аспект : інформ. бюлетень. – Донецьк : Донецький Меморіал, 2000. – № 1. – С. 57-60.
27. *Кристи Н.* Плотность общества // Аспект : інформ. бюлетень. – Донецьк : Донецький Меморіал, 2003. – № 1 (9). – С. 57-59.
28. Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 № 2 // Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах. – 2-е вид., змін. і доп. – К. : Скіф, 2007. – С. 62-65.

Громов А. Б. Роль общественных организаций в формировании содержания политики в сфере исполнения наказаний Украины. Рассмотрены наиболее актуальные вопросы, связанные с участием общественности в контроле за соблюдением прав осужденных в исправительных колониях Украины, определены проблемы и разработаны научно обоснованные пути их решения организационно-правовыми формами и средствами.

Ключевые слова: *контроль, общественность, осужденные к лишению свободы, исправительная колония, общественный контроль, право осужденного, организационно-правовые формы и средства.*

Gromov A. B. Role of civic organizations in the formation of Ukraine's criminal executive policy. Under Article 25 (1) of the Criminal Executive Code of Ukraine (version per Law of Ukraine No 1186-VII of 8 April 2014) citizens' associations, mass media, religious and charitable organizations and private individuals may provide assistance, according to the procedure provided by this Code and Ukrainian laws, to criminal enforcement agencies and institutions (CEI) in correction of convicted persons' behavior and their social rehabilitation.

As the practice and numerous scientific research works prove, these efforts stumble upon a number of serious problems which, if not resolved, render impossible the improvement of level and effectiveness of the aforementioned social work. These problems include, in particular: absence in the existing criminal enforcement laws of Ukraine of real legal mechanisms and guarantees of realization by the public of their powers in the criminal enforcement sphere, and also formalism and unprofessionalism in public control. At the same time, despite the substantial scientific findings in this sphere [4], the CEI personnel still ignore them to a certain degree and fail to use them in their work, and sometimes even obstruct the public control in various ways.

This subject was studied by numerous scholars, including V.A. Badyra, O.V. Betsa, I.H. Bohatyriov, V.V. Vasylevych, O.M. Dzhuzha, T.A. Denysova, S.F. Denysov, A.V. Kyryliuk, O.H. Kolb, V.I. Kryvusha, V.O. Merkulova, V.M. Syniov, A.H. Stepaniuk, V.M. Trubnykov, I.S. Yakovets, M.S. Yatsyshyn and others. However, the matter of public control in the mechanism of monitoring observance of the rights of convicted persons in today's conditions has been studied insufficiently. That's why this article offers an overview of the aforementioned problems and provides scientifically-substantiated methods of solving these problems using organizational-legal forms and means.

Keywords: *control, the public, sentenced to imprisonment, penitentiary, public control, convict's right, legal forms and means.*

Надійшла до редакції 24.12.2014

Гузоватий О. І.

здобувач

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

УДК 343.352

ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРИ НЕЗАКОННОМУ ЗБАГАЧЕННІ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Розглянуто дискусійні питання стосовно об'єкта злочину «Незаконне збагачення» як одного із злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. На підставі обґрунтованих наукових позицій визначено загальний, родовий та безпосередній об'єкт незаконного збагачення. З'ясовано зміст вказаних